

'Borç yükünden kurtaracağız'

24 Haziran seçimi öncesi "ESİAD Ekonomi Kurmayları Toplantı Serisi" kapsamında Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Eski Başkanı ve İYİ Parti Ekonomiden Sorumlu Baş Danışmanı Durmuş Yılmaz, Ege Sanayicileri ve İşadamları

Derneği (ESİAD) üyeleriyle bir araya geldi. İYİ Parti'nin Seçim Sonrası Ekonomi Politikaları Gündemi'nin ele alındığı toplantıda; ekonomik göstergeler konusunda yapılması gerekenler, çözüm önerileri, cari açık, Merkez Bankası'nın bağımsızlığı gibi konular gündeme geldi.

'Reform gerekli'

ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Fadil Sivri**, ülkemiz gibi tüketime dayalı büyüyen, ithalata bağlı ihracat gerçekleştiren, tasarruf oranı düşük ekonomilerde kapsayıcı büyümenin, cari açığı azaltacak kilit sektörlerle doğrudan yerli ve yabancı yatırımları çekmekten geçtiğini vurguladı. Türkiye'nin 2018'in ilk çeyreğinde % 7,4 büyüme oranı gerçekleştirdiğini ancak büyümenin niteliğinin daha fazla dikkate alınması gerektiğini ifade etti. Sivri, "Seçim sonrası iktidara gelecek siyasi partilerimizin mutlak suretle üretim ve hizmet ihracatına hız verecek yapısal reformları hazırlamaya öncelik ver-

ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Fadil Sivri** (sağda), Durmuş Yılmaz'a teşekkür plaketi verdi.

melerini; güven ve istikrar ortamını sağlamaya, nitelikli işgücünün geliştirilmesine ve sanayinin teknoloji dönüşümüne destek vermelerini temenni ediyoruz diye konuştu.

'Borç için fon oluşturacağız'

İYİ Parti Ekonomiden Sorumlu Başdanışmanı Durmuş Yılmaz, cari açığın büyüdüğünü, kamu borcunun çok olmadığını ancak bireysel borçlanmanın çok fazla olduğunu ifade etti. Yılmaz, "Kamunun borcu fazla değil deniyor ama Yunanistan, Arjantin ve İspanya'da olduğu gibi bu borçlar bir gecede kamunun borcu olabilir. O sebeple vatandaşın ekonomisini ve borçlanmasını düzeltmemiz şart. Bir fon oluşturup vatandaşları bu borç yükünden kurtarmak üzerine çalışmalarımız mevcut" dedi.

Durmuş Yılmaz: “Büyüme yabancı yatırımcıya güven vermiyor”

● Merkez Bankası Eski Başkanı ve İYİ Parti Ekonomiden Sorumlu Başdanışmanı Durmuş Yılmaz, açıklanan büyüme ve enflasyon rakamlarına güven duyulmadığını söyledi.

Durmuş Yılmaz, 24 Haziran seçimi öncesi “ESİAD Ekonomi Kurmayları Toplantı Serisi” kapsamında, ESİAD üyeleriyle bir araya geldi. Türkiye’deki büyümenin yabancı yatırımcıya güven vermediğini ifade eden Yılmaz, “Dönemlere göre baktığımızda büyüme rakamlarının çok üzerinde cari açıkla karşı karşıyayız. İktidara geldiğimiz zaman buradaki yapısal sorunların üzerine gideceğiz.” dedi.

Cari açığın büyüdüğünü belirten Yılmaz, kamu borcunun çok olmadığını ancak bireysel borçlanmanın çok fazla olduğunu ifade etti.

SAYFA 10'DA

Yılmaz: “Büyüme yabancı yatırımcıya güven vermiyor”

Bankalardan kullanılan ihtiyaç kredisi ve kredi kartı borçlanmasının çok fazla olduğunu söyleyen Yılmaz, “Kamunun borcu fazla değil deniyor ama Yunanistan, Arjantin ve İspanya’da olduğu gibi bu borçlar bir gecede kamunun borcu olabilir. İYİ Parti olarak bu konuda bir fon oluşturup vatandaşları bu borç yükünden kurtarmak üzerine projelerimiz mevcut” dedi.

Yılmaz, 2018’in ilk çeyreği için açıklanan yüzde 7,4’lük büyümenin olumlu bir hava yarattığını ancak yerli ve yabancı analistlerin hazırladıkları raporlarda ikinci ve üçüncü çeyrekte ekonominin negatif bir büyüme çizmesinin beklendiğini vurguladı. Yılmaz, “Yüzde 7,4 büyüdüğümüzün açıklandığı gün döviz yükseldi. Bu da rakamlara piyasaların inanmadığının göstergesi. Devlet bu güveni tekrar tesis etmeli.” şeklinde konuştu.

“Büyüme modeli değişmeli”

Türkiye’nin sanayiden aldığı payın yüzde 20’lerden, yüzde 12’lere düştüğünü ifade eden Yılmaz, büyüme modelinin değişmesi gerektiğini ifade etti. Yılmaz, şöyle dedi: “Yatırımlar için borç aldık, bunu imalat sektörüne değil inşaat sektörüne yatırdık. Bunun sonucu da ekonomimizin borçluluk oranının artmış olması. Özel sektörün ve hane halkının çok borçlu olması, dışarıda Türkiye’de mevcut durumun sürdürülebilir olması hakkında endişe yaratıyor. 240 milyar dolarlık bir finansman ihtiyacı var. IMF ile görüşmelerdeki raporda 2019-2021 raporuna göre ihtiyaç duyduğumuz dış finansman milli gelirimizin yüzde 28’i. Bizim ne yapıp edip kemerleri sıkmamız, ayağımızı yorganımıza göre uzatmamız, bunun yollarını aramamız lazım” ifadelerini kullandı.

“Ticaret savaşları kapıda”

ESİAD Başkanı **Fadıl Sivri** de, ilk çeyrekte gerçekleşen yüzde 7,4 büyümenin niteliğinin daha fazla dikkate alınması gerektiğini belirterek, “Tüketim temelli değil, katma değerli bir büyümenin, özellikle üretime daha fazla değer katacak politikaların daha fazla desteklenmesi gerekiyor. Özellikle, cari açık üzerinde doğrudan etkili olacak kalemlerde stratejik teşvik politikalarının, kilit sektörlerle yapılacak önem kazanıyor.” dedi.

Yılmaz: “Sanayicilerin önünü açacağız”

SELDA AK - Ege Sanayiciler ve İşadamları Derneği (ESİAD) yaklaşan 24 Haziran Seçimleri öncesi düzenlediği ‘ESİAD Ekonomi Kurmayları Toplantı Serisi’ toplantısında Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Eski Başkanı ve İYİ Parti Ekonomiden Sorumlu Başkanışmanı Durmuş Yılmaz’la bir araya geldi. İYİ Partinin seçim sonrası ekonomi politikaları gündemini, hedeflerini ve planlarını katılımcılarla

Durmuş Yılmaz

paylaşan Yılmaz, Türkiye’nin ekonomisiyle ilgili önemli bilgiler verdi. Yılmaz, devletin denetleyici ve düzenleyici gücüne ihtiyaç olduğunu belirterek, “İktidar olmamız halinde hem cari açığı kapatmak hem de ekonominin ihtiyaç duyduğu ham maddeyi üretip sanayicilerin önünü açacağız.” dedi.

“Her zamanki gibi iç taleple büyüdük”

Toplantıda önceki gün açıklanan 2018 Yılı Birinci Çeyrek

Büyüme Oranları’nı değerlendiren Durmuş Yılmaz, “Açıklanan büyüme rakamları ülkemizin % 7,4 büyüdüğünü gösteriyor. Önceki dönemlerin büyümelerin bileşenlerine baktığımızda ortada yeni bir durum yok. Her zaman, her dönem olduğu gibi biz yine iç taleple büyümüşüz. Dışarıdan ham maddeyi ithal etmişiz, onu içeride işlemişiz ve içeride o ürünü yine kendi-

miz tüketmişiz. Dışarıya çok fazla bir ihracat yapmamışız. Yaptığımız ihracat yüzde 0,5 ama buna karşılık yüzde 15,6’lık bir ithalat yapmışız. Böyle bir büyümenin de maliyetleri ve yan etkileri vardır. Nedir bu maliyetler? Yüksek enflasyon, yüksek cari açık. Bunlarda bize sürdürülemez bir büyümeyi gösteriyor. Yüzde 7,4 bir büyüme var ama kurda istikrar yok, enflasyon yüksek, cari açık var.” şeklinde konuştu.

İYİ PARTİ’NİN EKONOMİ POLİTİKALARI KONUŞULDU

‘Tüketim ile büyüyemeyiz’

ESİAD Başkanı Sivri, tüketim temelli değil, katma değerli bir büyümenin desteklenmesi gerektiğini söyledi

24 Haziran seçimi öncesi “ESİAD Ekonomi Kurmayları Toplantı Serisi” kapsamında Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası eski Başkanı ve İYİ Parti Ekonomiden Sorumlu Baş Danışmanı Durmuş Yılmaz, ESİAD üyeleriyle bir araya geldi. Türkiye'nin 2018'in ilk çeyreğinde yüzde 7,4 büyüme oranı gerçekleştirdiğini, ancak büyümenin niteliğinin daha fazla dikkate alınması gerektiğini belirten **Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ESİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Fadıl Sivri**, “Tüketim temelli değil, katma değerli bir büyümenin, özellikle üretime daha fazla değer katacak politikaların daha fazla desteklenmesi gerekiyor. Diğer bir deyişle, gayri safi yurtiçi hasıla içinde özel sektör ve kamu tüketim harcamaları payının neredeyse yüzde 75 oranında olması, yatırım ve üretim tarafına sadece yüzde 25'lik bir pay

bırakıyor. Özellikle, cari açık üzerinde doğrudan etkili olacak kalemlerde stratejik teşvik politikalarının, kilit sektörlerde yapılacak yerli ve yabancı yatırımlar için gerekli güven ortamının sağlanması önem arz etmektedir” dedi. İYİ Parti Ekonomiden Sorumlu Başdanışmanı Yılmaz ise 2018'in ilk çeyreğinde gerçekleştirilen yüzde 7,4'lük büyümenin olumlu bir hava yarattığını ancak yerli ve yabancı analistlerin hazırladıkları raporlarda ikinci ve üçüncü çeyrekte ekonominin negatif bir büyüme çizmesinin beklendiğini vurguladı. Türkiye'deki büyümenin yabancı yatırımcıya güven vermediğini ifade eden Yılmaz, “Dönemlere göre baktığımızda büyüme rakamlarının çok üzerinde cari açıkla karşı karşıyayız. İktidara geldiğimiz zaman buradaki yapısal sorunların üzerine gideceğiz.” dedi.

Eski Merkez Bankası Başkanı Yılmaz'dan mesaj:

Tanımlanamayan 1 cisim yaklaşıyor

Yılmaz, 'Kriz lafından hoşlanmıyorum. Bunu kullanmayı da doğru bulmuyorum. Çok umutsuz ve kötümser kelime. Dolayısıyla 'Kaptan tanımlanamayan bir cisim yaklaşıyor' benim yeni ifade şeklim. Krizden farkı şu, bu cümlelerin içeriğinde ipler hâlâ bizim elimizde. Tanım ve çözüm mümkün' dedi

ESİAD, Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Eski Başkanı, İYİ Parti ekonomiden sorumlu başdanışmanı Durmuş Yılmaz'ı konuk etti. Yılmaz, 'Araştırmalardan bazıları, 2. ve 3. çeyrekte negatif büyüme olabileceğini öngörüyor. Gidişatı durdurabilecek gücümüz var. Sorumlulukla hareket edilmeli' diye konuştu. ■ 5'te

Tanımlanamayan bir cisim yaklaşıyor

İYİ Parti'nin seçim sonrası ekonomi politikaları üzerine gerçekleşen toplantıda Durmuş Yılmaz, 'Ekonomimiz iyi gitmiyor. Ancak kriz demek de doğru değil. Bence tanımlanamayan bir cisim yaklaşıyor. Biz de bu cismi tanımlayıp ona göre önlemlerimizi almalıyız' dedi

Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ESİAD), Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası Eski Başkanı, İYİ Parti ekonomiden sorumlu başkanışmanı Durmuş Yılmaz'ı konuk etti.

2018 yılının birinci çeyreğindeki yüzde 7,4'lük büyümenin bir önceki yıllara göre yeni karşılaşılan bir durum olmadığını söyleyen Yılmaz, 'Her zaman ve her dönemde olduğu gibi biz yine iç taleple büyümüşüz. Dışardan ara mali ve ham madde ithal etmişiz, onu içerde işlemişiz ve kendimiz tüketmişiz. Dışarıya çok fazla ihracat yapmamışız. Yaptığımız ihracat yüzde 0,5, buna karşılık yüzde 15,6 lık bir ithalat yapmışız. Tabii böyle bir büyümenin yan etki ve maliyetleri var. Bu maliyetler, 'yüksek enflasyon ve yüksek cari açık'. Bunlar bize sürdürülemez bir büyüme olduğunu gösteriyor' şeklinde konuştu.

Büyüme modeli sıkıntılı

Durmuş Yılmaz, yaşanan büyüme ile beraber ekonominin iyi gitmiş olması gerekirken niçin istikrarın sağlanmadığını şu sözlerle ifade etti, 'Olumlu 7,4 lük büyüme rakamının açıklanmasına rağmen kur-

Durmuş Yılmaz

da ciddi bir artış oldu. Dolayısıyla bu bir problem. Bunun ana nedeni, Türkiye'deki büyümenin ortaya koyduğu sonuçların yabancıya güven vermemesi ki biz geldiğimiz nokta itibarıyla önce kendi içimizdeki yatırımcıya, siz sanayici ve işadamlarının önünüzü açıp orta ya da uzun vadeyi görmeni sağlamak, yabancıncının da geldiği nokta itibarıyla de ekonominin çarklarının dönmesi için sermaye akınlarının sürmesini sağlamamız gerekiyor ama maalesef ortaya koyduğumuz büyüme modelinin bizi bugün getirdiği nokta itibarıyla ülkemizin ekonomisinin ana karakteristiğinin çok borçlu olması. Sıkıntı buradan kaynaklanıyor.'

Bir yerlere toslayacağız

Durmuş Yılmaz, yerli ve yabancı analistlerin, ekonominin Türkiye açısından iyiye gitmediğini açıkladığını belirterek sözlerini şu şe-

kilde sürdürdü, 'Yapılan araştırmalardan bazıları 7,4 lük birinci çeyrek büyümesine rağmen ikinci ve üçüncü çeyrekte ekonominin negatif büyüyeceğini söylüyor. Dolayısıyla bazıları Türkiye'nin bir yerlere toslayacağını ve bir takım sıkıntılara gireceğini söylüyor. Yani ben ağzıma almak istemiyorum ama IMF'den söz ediliyor. Şahsen kriz lafından hoşlanmıyorum. Bunu kullanmayı da doğru bulmuyorum. Çok umutsuz ve kötümser kelime. Dolayısıyla 'Kaptan tanımlanamayan bir cisim yaklaşıyor' benim yeni ifade şeklim. Krizden farkı şu, bu cümlelerin içeriğinde ipler hala bizim elimizde. Gidişati durdurabilecek gücümüz var ve bunun içinde iyimserlik, sorumluluk var. Bu sorumluluğu üstlenerek hareket edebilirsek gelen cismi tanımlayabiliriz ve çarpmalara uğramadan yolumuza devam edebiliriz. Tüm sözlerimde böyle değerlendirilmesini iste-

rim.'

İşadamlarının önünü açacağız

'Biz iktidar olduğumuzda hem cari açığı azaltmak hem de ekonominin ihtiyaç duyduğu kaliteli ara mali ve ham maddeli malzemeyi üretmek için siz iş adamlarının önünü açacağız' diyen Durmuş Yılmaz açıklamalarına şu sözlerle devam etti, 'Çalışmalarımızda şunu talep edeceğiz; Öncelikle demirçelik üreticileri bir araya gelsinler, ülkede otomobil ve savunma sanayinin ihtiyaç duyduğu hammadde ne ise bunu üretmek ve cari açığı azaltmak için yapılması gerekenin ne olduğuna ve bu konuda sermaye sıkıntısının nasıl giderilip, piyasadaki giriş çıkıştaki problemlerin önüne geçilmesine yönelik portföy oluşturarak bir kararla öntümüze sunsunlar. Mühim olan onların bunu yapılmasıdır. Biz de devlet olarak ikinci bir tüpraşı kurmaktan geri kalmayacağız ama öncelikle dediğim gibi bunu yapacak olan sizlersiniz... Genel olarak sanayi ve ekonomi politikamızın temelinde yatan düşünce ve felsefe budur.'

■ Burcu Özkan

DURMUŞ YILMAZ hedefleri anlattı

'ESİAD Ekonomi Kurmayları Toplantı Serisi' kapsamında ESİAD'ın konuğu olan Durmuş Yılmaz, danışmanı olduğu İYİ Parti'nin ekonomik hedeflerini ve Türkiye'nin ekonomisiyle ilgili önemli bilgiler aktardı

'ESİAD Ekonomi Kurmayları Toplantı Serisi'ne katılan Durmuş Yılmaz, partisinin seçim sonrası ekonomi politikaları gündemini, hedeflerini ve planlarını anlattı.

YUSUF ÇAĞIRTEKİN

Ege Sanayiciler ve İşadamları Derneği (ESİAD) yaklaşan 24 Haziran seçimleri öncesi düzenlediği 'ESİAD Ekonomi Kurmayları Toplantı Serisi' kapsamında önceki gün Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası eski Başkanı ve İYİ Parti Ekonomiden Sorumlu Başdanışmanı Durmuş Yılmaz'ı ağırladı. Partisinin seçim sonrası ekonomi politikaları gündemini, hedeflerini ve planlarını toplantıya katılanlarla paylaşan Yılmaz, Türkiye'nin ekonomisiyle ilgili önemli bilgiler verdi. Krizin piyasaları her koşulda etkin çalışmadığını net bir şekilde gösterdiğini söyleyen Yılmaz, devletin denetleyici ve düzenleyici gücüne ihtiyaç olduğunu söyledi. Durmuş Yılmaz, "İktidar olmamız halinde hem cari açığı kapatmak hem de ekonominin

ihtiyaç duyduğu ham maddeyi üretip sanayicilerin önünü açacağız" dedi.

Toplantıda önceki gün açıklanan 2018 Yılı Birinci Çeyrek Büyüme Oranları'nı değerlendiren Durmuş Yılmaz, "Açıklanan büyüme rakamları ülkemizin yüzde 7,4 büyüdüğünü gösteriyor. Önceki dönemlerin büyümelerin bileşenlerine baktığımızda ortada yeni bir durum yok. Her zaman, her dönem olduğu gibi biz yine iç taleple büyümüşüz. Dışarıdan ham maddeyi ithal etmişiz, onu içeride işlemişiz ve içerde o ürünü yine kendimiz tüketmişiz. Dışarıya çok fazla bir ihracat yapmamışız. Yaptığımız ihracat yüzde 0,5 ama buna karşılık yüzde 15,6'lık bir ithalat yapmışız. Böyle bir büyümenin de maliyetleri ve yan etkileri vardır. Nedir bu maliyetler? Yüksek enflasyon, yüksek cari açık. Bunlarda bize sürdürülemez bir büyümeyi gösteriyor.

Yüzde 7,4 bir büyüme var ama kurda istikrar yok, enflasyon yüksek, cari açık var şeklinde konuştu.

"TİCARET SAVAŞLARI KAPIDA"

ESİAD olarak seçim süresince siyasi partilerin gelecek dönem ekonomi vizyonu ve planlamalarını ve önlerindeki ekonomik göstergelerin ve çözüm önerileri konusunda fikir alışverişi yapmak bir dizi toplantı serisi düzenlediklerini söyleyen ESİAD Başkanı Fadıl Akgündüz, "Bugün İYİ Parti'nin seçim sonrası ekonomi politikalarını ve ekonomik gündemini ele alıyoruz. Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası eski Başkanı ve İYİ Parti Ekonomiden Sorumlu Başdanışmanı Durmuş Yılmaz ile bir araya geldik. Kendisi Ankara 3. Bölge 1. sıra Milletvekili Adayı. Gelişmiş ekonomilerin uluslararası korumacı ekonomik sis-

temlere geçiş sürecini yaşıyoruz. Belki de ticaret savaşlarının kapıyı çalma noktasında bir seçim düzlüğüne girmek üzereyiz. Orta Doğu'da içinden çıkılması giderek zorlaşan gerginlikler devam etmekte. Birçok küresel mesele ve küresel büyük oyuncuların birbirleriyle oynadıkları stratejik oyunlar gündemde. İş dünyası olarak böyle bir konjunktürde geleceğe yönelik ön görüşümüzü, özellikle aş adamlarının, iş dünyasının yatırım yapma, yatırımcılarla ortaklıklar veya iş etkinliklerini çeşitlendirme fikirleri tabii ki pek çok parametreye bağlı. Bu parametreleri birlikte paylaşmak için toplandık" ifadelerini kullandı.

Durmuş Yılmaz'ın değerlendirmelerin ardından soru-cevap kısmına geçildi. Toplantıya katılanlar Yılmaz'a Türkiye ekonomisinin gündemi ve sanayi sektörü ile ilgili çeşitli sorular yöneltti.

Durmuş Yılmaz'dan ikinci ve üçüncü çeyrek uyarısı

ESİAD'ın konuğu olan Merkez Bankası eski Başkanı Yılmaz büyüme rakamlarının piyasada inandırıcı olmadığını söyledi

24 HAZİRAN seçimi öncesi "ESİAD Ekonomi Kurmayları Toplantı Serisi" kapsamında Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası eski Başkanı ve İYİ Parti Ekonomiden Sorumlu Baş Danışmanı Durmuş Yılmaz, ESİAD üyeleriyle bir araya geldi. Toplantıda ekonomik göstergeler konusunda yapılması gerekenler, çözüm önerileri gibi konular gündeme geldi.

CARİ AÇIK YÜKSEK

Açılış konuşmasını yapan ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı **Fadıl Sivri**, ülkemiz gibi tüketime dayalı büyüyen, ithalata bağlı ihracat gerçekleştiren, tasarruf oranı düşük ekonomilerde kapsayıcı büyümenin, cari açığı azaltacak kilit sektörlerle doğrudan yerli ve

yabancı yatırımları çekmekten geçtiğini vurguladı. Durmuş Yılmaz ise 2018'in ilk çeyreğinde gerçekleştirilen yüzde 7.4'lük büyümenin olumlu bir hava yarattığını ancak yerli ve yabancı analistlerin hazırladıkları raporlarda ikinci ve

üçüncü çeyrekte ekonominin negatif bir büyüme çizmesinin beklendiğini vurguladı. Türkiye'deki büyümenin yabancı yatırımcıya güven vermediğini ifade ederek, "Büyüme rakamlarının çok üzerinde cari açıkla karşı karşıyayız. Bireysel borçlanma çok fazla. O sebeple vatandaşın ekonomisini ve borçlanmasını düzeltmemiz şart. Üstelik bu borçlanma düşük gelir düzeyinde daha yoğun" dedi. Açıklanan rakamlara karşı bir güvensizlik olduğunu söyleyen Yılmaz, "İlk çeyrekte yüzde 7.4 büyüdüğümüzün açıklandığı gün döviz yükseldi. Bu da rakamlara piyasaların inanmadığının göstergesi. Devlet bu güveni tekrar tesis etmeli" dedi. Mehmet Demirpolat